

**VIDENSCENTER PÅ ÆLDREOMRÅDET**  
**Elektronisk nyhedsbrev**  
**AKTUELLE NOTER NR. 18**  
**10. NOVEMBER 2005**

**INDHOLD:**

**Folketingsvalg om velfærd?**  
**1,5 mia. til folke- og førtidspensionister**  
**Satspujleaftale udskudt**  
**60 pct. afhængige af folkepensionen**  
**Rekordlavt dødstal**  
**Arbejdsgiverne afviser matchgruppe 4**  
**Ældre danskere knokler**  
**203.000 får hjemmehjælp**  
**Pensionister uden dansk statsborgerskab**  
**Nyt talerør for samfundets svageste**  
**Danskerne øger opsparingen**  
**Pensionister fanget i skattefælde**  
**Scharla-sagen for retten om 13 måneder**  
**Århusiansk rådmand i modvind**  
**Håb for behandling af hjertetilfælde**  
**Syge journaler**  
**“Fri os for alder”**  
**Medicinfidus skal stoppes**  
**Voldsom søvn**  
**Pensionistrabat udvides**

**Folketingsvalg om velfærd?**

Mens Socialdemokraterne kritiserer forløbet omkring finansloven og truer med at blokere forhandlingerne om velfærdsreformerne, har Venstres politiske ordfører, Jens Rohde, mere end antydnet, at velfærdsspørgsmålet kan ende i et folketingsvalg. Begge udtalelser fik deltagerne i tv-udsendelsen ‘Jersild og spin’ på DR2 til at tale om, at et valg var meget sandsynlig – ikke mindst fordi der er splid mellem fløjene i den socialdemokratiske gruppe, og partileder Helle Thorning Schmidt står dårligt i meningsmålingerne. Dertil kommer, at partiet har spillet ud med et efterlønsforslag, der betyder, at efterlønsalderen gradvis hæves og adgangen til ordningen indskrænkes. Meget tyder på, at Venstre vil underbyde dette. Hermed kan Venstre ved et valg høste en klar politisk fordel.

Med det, der i Politiken kaldes et “kalkuleret brud på tavsheden”, nedtoner Venstres politiske ordfører, Jens Rohde, således nu behovet for at skære i efterlønnen.”Det handler også om at tælle til 90 (mandater i Folketinget, red.): Socialdemokraterne er kommet med et udspil, der ikke afskaffer efterlønnen, og som de ikke vil rokke sig meget fra. Dansk Folkeparti vil ikke afskaffe efterlønnen, og derfor er der simpelthen ikke flertal for at afskaffe efterlønnen. Diskussionen er utopi og spild af tid”, siger

han, og fortsætter:

“Alle direktører har en klausul, der giver dem mulighed for at trække sig tilbage på et tidspunkt. Den mulighed er der mange, der ikke har. Efterlønnen er efterhånden så nedarvet i den danske model, at det ikke giver mening at afskaffe den”. I øvrigt mener han, at det er “noget sludder, at der ikke er råd til efterlønnen. Det er et spørgsmål om prioriteringer. Så længe der er en rimelig grad af egenforsikring, så synes jeg, ordningen er god. Mit udgangspunkt er ikke, at den skal afskaffes eller forbeholdes de få”. Han foretrækker efterlønnen som en rettighed frem for en slags førtidspension for de nedslidte, som foreslået af de radikale. Han afviser også Socialdemokraternes forslag om at kræve 38 års medlemskab af en A-kasse. Derimod er Jens Rohde indstillet på, at efterlønsalderen sammen med pensionsalderen skal være senere, og at der skal ske større egenbetaling til efterlønnen.

Venstre har hidtil fastholdt, at partiet ville afvente Velfærdskommissionens rapport, der kommer i begyndelsen af december. Når Rohde nu melder ud, mener flere medier, at det er i fuld overensstemmelse med statsminister Anders Fogh Rasmussen. Hertil er der tre grunde: At kunne genere Socialdemokraterne, at dæmpe forventningerne hos de konservative og at tækkes Dansk Folkeparti. De konservatives leder, Bendt Bendtsen, er nu klar til at acceptere en begrænset reform af efterlønnen. Han kan også tælle til 90 og mener, at der skal være et bredt forlig omkring efterlønnen. De radikale har sagt nej til en efterløn ‘light’, og bebuder at ville stå uden for et forlig, hvis ikke velfærdsreformen resulterer i en forøgelse af arbejdsstyrken med 281.000 personer inden 2020. Socialdemokraternes finans- og velfærdsordfører, Henrik Sass Larsen, beskylder regeringen for at bruge Socialdemokraterne i et taktisk spil.

Statsminister Anders Fogh Rasmussen har tidligere sagt, at Socialdemokraterne skal have vetoret i velfærdsforhandlingerne, men efter den sammenbrudte integrationsaftale, og efter at regeringen har fået en aftale om finansloven næsten udelukkende med Dansk Folkeparti, er der mulighed for, at regeringen ser stort på Socialdemokraternes vetoret og indgår velfærdsforlig med Dansk Folkeparti eller udskriver valg. Men med udsigten til et snarligt valg vil Socialdemokraterne nok strække sig langt for at komme med i et forlig.

*Kilder: Ritzau 31.10., Berlingske Tidende og Politiken 2.11., Børsen 2. og 3.11., Information 3.11., Kristeligt Dagblad 8.11., Morgenavisen Jyllands-Posten 8., 9. og 10.11. samt DR2 9.11.2005.*

### **1,5 mia. til folke- og førtidspensionister**

Folke- og førtidspensionisterne bliver de store vindere i den netop indgåede aftale om næste års finanslov mellem regeringen og Dansk Folkeparti. Alene de godt 49.000 førtidspensionister efter den gamle ordning får, hvad der svarer til 1 mia. kr. før skat. For den enkelte er det en forbedring på 13.464 kr. årligt før skat. Den ekstra tillægsydelse, der indføres med virkning fra 1. januar 2006 og udbetales fra april 2006, svarer til forskellen mellem pensionsydelsen til pensionister på hhv. mellemste førtidspension og forhøjet almindelig førtidspension. Hermed løftes de samlede pensionsydelser til niveauet for mellemste førtidspension. For de ca. 300 førtidspensionister på almindelig førtidspension, der ikke modtager et førtidsbeløb, forhøjes den ekstra tillægsydelse med 14.760 kr. i 2006. Den ekstra tillægsydelse er,

ligesom invaliditetsbeløbet ,uafhængig af supplerende indkomst og indgår ikke i begningsgrundlaget for boligydelse mv. Den ekstra tillægsydelse ophører ved overgang til folkepension.

Samtidig sker der en ophævelse af forskelsbehandlingen mellem gifte og samlevende førtidspensionister. Særreglerne har betydet, at nogle ægtepar med førtidspension kan have stor økonomisk genvist ved at lade sig skille. Derfor vil invaliditetsbeløb, erhvervsudygtighedsbeløb og invaliditetsydelse til gifte modtagere fremover blive udbetalt med samme beløb som til samlevende og enlige modtagere af disse ydelser. Forslaget indebærer en ydelsesforhøjelse til godt 7.000 personer næste år. Hovedparten af de ydelser, der forhøjes, er skattefri. Det samlede økonomiske løft svarer til 60 mio. kr. før skat.

Fra næste år er der afsat yderligere 500 mio. kr. til ældreområdet. Midlerne skal først og fremmest bruges til at skabe bedre og mere fleksibel hjemmehjælp i kommunerne med henblik på at sikre mere tid til de ældre og styrke og udvikle den borgerrettede service. Til det formål oprettes en ansøgningspulje på 441 mio. kr. i 2006, som kommunerne kan søge til øget aktivitet – herunder målrettede midler til mere tid til den enkelte ældre og digitalisering til frigørelse af ressourcer, så der bliver mere tid til pleje og omsorg for den enkelte ældre samt øget valgfrihed og fleksibilitet. Den endelige udmøntning af puljen fastlægges i forbindelse med finanslovsforhandlingerne i 2007. Herudover er parterne enige om at anvende 5 mio. kr. næste år til udvikling og kvalitetssikring på hjemmehjælpsområdet.

Parterne er også enige om at anvende 54 mio. kr. af de 500 mio. til delvis finansiering af plejeboligarantien (se nærmere i næste afsnit, red.). Varmehjælpen skal reguleres hurtigere i takt med den aktuelle prisudvikling. Det vil medføre merudgifter på 18 mio. kr. næste år. Endelig afsættes der 5 mio. kr. til en øget forskningsindsats vedrørende slidgigt, som over 220.000 danskere menes at have.

*Kilde: Finansministeriets pressemeddelelse 7.11.2005.*

## **Satspuljeaftale udskudt**

Selv om alt var forhandlet på plads, har finansminister Thor Pedersen i sidste øjeblik udskudt den endelige godkendelse af aftalen om satspuljen til efter indgåelsen af selve finansloven. Det skyldes, at Socialdemokraterne vil se store beløb til førtidspensionisterne på finansloven. “Det er ikke sandsynligt, at det ender med, at vi vil blokere. Men vi har hele tiden sagt, at vi vil se satspuljen i sammenhæng med finansloven”, siger Henrik Sass Larsen, der er finansordfører for Socialdemokraterne. Men nu synes aftalen at være en realitet i og med prioriteringen af førtidspensionisterne i finanslovsaftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti.

I satspuljeaftalen indgår delvis dækning af en plejeboligaranti, der skal sikre, at ældre højest skal vente to måneder på en plejehjemsplads, efter at de er indstillet. I perioden 2006-2009 afsættes 536,3 mio. kr., og til næste år udgør beløbet 152,4 mio. Garantien får først virkning fra 1. januar 2009. Aftalen indebærer, at der er behov for 1.300 nybyggede plejeboliger, for i ca. halvdelen af landets kommuner er ventetiden i dag over to måneder. Selv om forslaget modtages positivt i KL er der dog også en vis betænkelighed. Formanden for KL's socialudvalg, borgmester Vagn Ry Nielsen, føler

sig ikke overbevidst om, at de afsatte midler forslår.

Der afsættes mindre beløb til genoptræning, styrket indsats på frivillighedsområdet og over for ældre med anden etnisk baggrund end dansk, til pensionsportalen, undersøgelse af madservice og visitering af tidligere frihedskæmpere direkte fra udlandet til et dansk plejehjem. Omsorgsorganisationernes Samråd får i de næste fire år 0,6 mio. kr. årligt til bedre metoder i samarbejde mellem pårørende og personale på plejehjem, mens Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark får 0,5 mio. kr. hvert år i perioden til et projekt om 'aktiv medspiller i nærdemokratiet for alle – stærke som svage'.

*Kilde: Socialministeriets pressemeddelelse 27. og Politiken 29.10.2005.*

### **60 pct. afhængige af folkepensionen**

Hele 60 pct. af folkepensionisterne har stort set kun folkepensionen, andre offentlige ydelser og ATP som indtægtsgrundlag, viser en ny beregning fra ATP. Selv om man lægger alle andre indtægter sammen som opsparing i arbejdsmarkedspensioner, andre pensioner, indtægter fra erhvervsarbejde eller anden indkomst, fylder det ikke mere end mellem to og tolv pct. af den samlede indkomst. Det betyder, at de har en bruttoindkomst på mellem 9.000 og 12.500 kr. om måneden. Kun få pensionister har deres hovedindkomst fra andre kilder. De 10 pct., med de højeste indkomster har i gennemsnit små 34.000 kr. til sig selv om måneden, heraf kommer hele fire ud af fem kr. fra andre kilder. Samme opgørelse viser, at 30 pct. af pensionisterne med de laveste indkomster i år 2045 fortsat vil stå i den situation, at de er helt afhængige af offentlige ydelser og ATP.

*Kilde: faktum, nr. 25, oktober 2005.*

### **Rekordlavt dødstal**

Antallet af døde i årets tre første kvartaler er det laveste siden opgørelsens start i 1987. Tallet lå således i 3. kvartal 1,6 pct. lavere end i foregående kvartal, når der korrigeres for sæsonudsving, oplyser Danmarks Statistik. Antallet af fødte i 3. kvartal lå også lavere – 0,9 pct. - i forhold til kvartalet før. Og her er antallet for de tre første kvartaler det laveste i en lang periode, nemlig siden 1991. Den 1. oktober i år var der godt 5.4 mio. - helst nøjagtig 5.425.420 – personer bosat i Danmark. Det er en stigning på 9.442 personer i forhold til 1. juli i år.

*Kilde: Nyt fra Danmarks Statistik, nr. 477, 8.11.2005.*

### **Arbejdsgiverne afviser matchgruppe 4**

Statsminister Anders Fogh Rasmussen har sagt, at de svageste kontanthjælpsmodtagere i den såkaldte match 4-gruppe – der skal have minimum 300 timers arbejde i løbet af to år for at bevare kontanthjælpen - kan få arbejde som avisbud, ved rengøringsarbejde eller sæsonarbejde som jordbærplukkere. Men arbejdsgiverne vil ikke ansætte dem, da de går for at være en for ustabil arbejdskraft med fysiske og psykiske skavanker og/eller misbrugsproblemer. I match 4-gruppen er der, som nævnt i Aktuelle Noter nr. 17, mange ældre.

Beskæftigelsesminister Claus Hjorth Frederiksen siger, at 300 timers-kravet ikke vedrører om alle i gruppen, men handler om integration og om de 6.000 ægtepar på kontanthjælp, hvoraf størstedelen er indvandrere. Ministeren henviser til, at der er afsat 500 mio. kr. til at gøre dem parate og egnede til arbejdsmarkedet. Samtidig henviser han til tal fra Beskæftigelsesministeriet, der viser, at hver tiende på langvarig kontanthjælp kommer i arbejde og bliver selvforsørgende.

Claus Hjorth Frederiksen vil også stramme rådighedsreglerne for ledige. Det på trods af at en analyse foretaget af Arbejdsdirektoratet og hans eget ministerium viser, at det kun var omkring en pct. af de ledige, der ikke stod til rådighed i forbindelse med aktiviteter i AF-regi i både 1999 og 2004. Ministeren vil således pålægge A-kasserne at gennemføre systematiske rådighedsvurderinger af deres medlemmer hver tredje måned, og at ledige, der bliver væk fra en samtale, skal trækkes tre uger i deres dagpenge.

Nye tal fra Dansk Arbejdsgiverforening viser, at 38.000 arbejdsløse ikke er tilmeldt AF, og at det er mindre end halvdelen af de ledige kontanthjælpsmodtagere, der reelt står til rådighed, hvis der skulle vise sig et job. En undersøgelse, som Socialforskningsinstituttet har udarbejdet for Arbejdsmarkedstyrelsen, viser, at der er mere fokus på jobsøgning end på jobformidling hos jobkonsulenterne i AF og sagsbehandlerne i kommunerne. Kun i 20 pct. af samtalerne præsenteres de ledige for konkrete job. Det kan især være et problem for ledige med svage ressourcer som f.eks. ledige med indvandrerbaggrund og ældre ledige.

*Kilder: Politiken 26. og 27.10. og 1. og 2.11., Information 27.10. og 1.11. samt pressemeddelelse fra Socialforskningsinstituttet 3.11.2005.*

### **Ældre danskere knokler**

Danskerne hører til blandt de allerflittigste i Europa. Vi pukler fra vi er unge til vi er gamle. Og sammen med Sverige ligger vi helt i top, når vi ser på beskæftigelsesgraden blandt 55-64-årige. De nyeste tal fra EU's statistiske kontor Eurostat viser, at der er mere end seks ud af ti i den aldersgruppe i Danmark, som er i arbejde, mens de samme tal i Belgien er tre og i Tyskland fire. På denne baggrund anklager direktøren for den europæiske fagbevægelses forskningsinstitut, ETUI, Henning Jørgensen, økonomerne for at overdrive den økonomiske fare, hvis efterlønnen ikke afskaffes.:

“Det er på høje tid at demontere bomben om den danske ældrebyrde. Den findes ikke. Det er et nøje planlagt spil op til Velfærdskommissionen lancerer sit udspil, og så laver man ideologiske skrækscenarier og overdriver problemerne for at bane vejen for at fjerne nogle af grundpillerne i den danske velfærdsmodel”, siger direktøren, der indtil i fjor var professor ved Aalborg Universitet. Med 60,3 pct. af danskerne mellem 55 og 64 år i beskæftigelse overgår vi kun af Sverige med 68,6 pct. “Selv om mange går på efterløn, er ældre danskere stadig blandt dem i Europa, der arbejder aller mest og allerlængst og derfor bidrager mest til samfundsøkonomien.

Velfærdskommissionen maner ældrebyrden frem som et spøgelse, der ikke findes i virkelighedens verden, og det hele hviler på en nyliberal teori, der er håbløs forældet”, siger han, der anbefaler fleksible tilbagetrækningsordninger, ligesom det er vigtigt at

få nedsat sygefraværet, der årligt koster Danmark 11 mia. kr.

“Danskernes problemer er ikke dovenskab, men at vi arbejder som gale. Al europæisk statistik dokumenterer, at vi arbejder meget effektivt og længe i Danmark. Derfor får vi stress, og det giver sygefravær. I stedet for forringelser af velfærden er der brug for forbedringer af velfærdssamfundet”. Og han fortsætter:

“Det er utroligt, at økonomerne kan have den anseelse, når deres teorier baserer sig på forkerte scenarier. Selv om vi generelt lever længere, er det ikke ensbetydende med dramatiske udgiftsstigninger til pensioner og ældrepleje. Efter min overbevisning er Velfærdskommissionen slaver af en økonomisk teoribygning, der har vist sin udelighed i virkeligheden. Man pisiker sig selv med skorpioner i Danmark, og det virker ikke som spor andet end sandheder ved stambordet i det liberale værtshus”.

*Kilde: Ugebrevet A4, nr. 37, 7.11.2005.*

### **203.000 får hjemmehjælp**

Hver uge udfører den kommunale hjemmehjælp godt 1 mia. timer, og i alt får 203.000 ældre varig hjemmehjælp. Hermed ligger hjemmehjælpen stort set på samme niveau som i 2004. Men der er tale om et skøn fra Danmarks Statistik, idet tallene fra 2004 og 2005 ikke umiddelbart kan sammenlignes for 86 kommuners vedkommende.

De fleste af hjemmehjælpsmodtagerne bor i egen bolig, herunder ældrebolig. Ca. 7.500 er beboere på plejehjem eller i beskyttet bolig. De øvrige 13.300 ældre beboere på plejehjem og i beskyttet boliger får hjælp af personalet uden individuel vurdering af behovet for hjælp. I gennemsnit leveres der 5,3 timer om ugen. Personer, der både får personlig pleje og praktisk hjælp, får i snit hjælp i 9,1 time om ugen. Personer, der udelukkende får personlig pleje, får i snit hjælp i 5,5 time om ugen. Der er dog store forskelle på de forskellige kommuner. Især i små kommuner kan enkelte meget plejekrævende personer påvirke tallene, det samme kan antallet af ældre i kommunen. Pga. variationer i datagrundlaget kan man ikke uden videre sammenligne antallet af modtagere året før.

*Kilde: Nyt fra Danmarks Statistik, nr. 467, 3.november 2005.*

### **Pensionister kan ikke opnå dansk statsborgerskab**

Alle, der skal have dansk statsborgerskab, skal i fire ud af fem år have forsørget sig selv. Det kommer til at ramme alle på offentlig forsørgelse, herunder ikke-danske pensionister og førtidspensionister her i landet. De vil hverken kunne stemme eller få dansk pas, og ifølge Dansk Folkeparti (DF) bliver der ingen mulighed for at dispensere fra denne regel. Dagbladet Information har offentliggjort et hemmeligt regeringsnotat om planlagte stramninger på indfødsretsområdet. Og ifølge dette skal selvforsørgelsen være på de fire ud af de fem år. Efter en flere timers debat i Folketinget blødte integrationsminister Rikke Hvilshøj en anelse op: “Vi skal afgrænse og vurdere på studerende, førtidspensionister og pensionister. Men jeg kan ikke sige hvordan, for vi er slet ikke nået så langt i overvejelserne eller i den endelige beslutning endnu”. Ministeren fastholder dog kravet om en eller anden form for selvforsørgelse. Indfødsretsordfører Søren Krarup (DF) mener end ikke der kan

dispenseres for torturofre.

Eva Ersbøll, der er forsker ved Institut for Menneskerettigheder, kritiserer bl.a. forslaget ud fra et demokratisk synspunkt: Når man bliver tildelt satsborgerskab, opnår man retten til at stemme ved folketingsvalget. Men valgretten bør altså ikke afhænge af hvilken økonomi folk har”, siger hun.

*Kilder: Information 3. og 4.11., Politiken og Morgenavisen Jyllands-Posten 4.11.2005.*

### **Nyt talerør for samfundet svageste**

De frivillige sociale organisationer slutter sig sammen i en landsorganisation for at tale de svages sag. Den nye landsorganisation skal bygge videre på det samarbejde, som de frivillige organisationer i København har haft i en årrække under navnet Frivilligt Forum. Tanken med et landsdækkende Frivilligt Forum er, at stå stærkere i diskussionerne med det offentlige Danmark og påvirke det politiske system. Der holdes stiftende generalforsamling den 12. november i Odense.

*Kilde: Kristeligt Dagblad 1.11.2005.*

### **Danskerne øger opsparingen**

Milliarderne vælter ind hos samtlige pensionsselskaber. Væksten skyldes bedre økonomi og usikkerhed om fremtidens velfærdssamfund. Peter Øemig, der er seniorøkonom i Jydske Bank, siger: “I løbet af de seneste 10 år er det gået op for danskerne, at de skal spare op, hvis de vil have et fornuftigt otium. Der er ingen tvivl om, at usikkerheden om vi også om 10 og 20 år kan bevare det velfærdssamfund, vi har i dag, begynder at forplante sig rundt omkring”.

Samtidig er millionerne rullet ud af den særlige pensionsopsparing - SP-ordningen - i året første ni måneder. I alt 1,2 mia. kr., svarende til 2,5 pct. af den samlede opsparing, er tilgået andre pensionsordninger. Nordea og Pensionsdanmark har været de mest aktive for at trække SP-midler til sig. Nordea forventer at tiltrække omkring 700 mio. kr. Pensionsdanmark sigter lavere og forventer at få i underkanten af 200 mio. kr. “Det, der primært driver folk, er, at man gerne vil have samlet sine ting ét sted, og at man kan få individuel rådgivning”, siger sektionsleder i Nordea, Thune Søndersgård.

*Kilder: Børsen 28.10. og Berlingske Tidende 3.11.2005.*

### **Pensionister fanget i skattefælde**

Danskere, der nyder deres otium under sydlige himmelstrøg, kan risikere et alvorligt skattesmæk, hvis de beholder sommerhuset hjemme i Danmark. Trods udflytning kan adresse i et af sommerhusområder gøre, at de stadig skal betale fuld skat i Danmark, viser en afgørelse fra Landsskatteretten. Jens Højgaard, ældrepolitisk konsulent i Ældre Sagen, undrer sig over afgørelsen. “Vi synes, det ser mærkeligt ud, når skatteministeren har udtalt, at det ikke bliver en helårsbolig i vurderingsmæssig forstand. Hvorfor sker det så i skattemæssig forstand?”, spørger han.

*Kilde: Børsen 31.10.2005.*

### **Scharla-sagen for retten om 13 måneder**

Om 13 måneder bliver der sat punktum i den såkaldte Scharla-sag. Højesteret har reserveret fem dage i december 2006 til domsforhandling, og det er otte år efter, at den nu 79-årige pensionist H.P. Scharla-Nielsen afleverede sin stævning mod Finansministeriet. Undervejs har pensionisten måtte acceptere, at Folketinget må bestemme, hvordan en evt. tilbagebetaling af de midler, statens skylder bl.a. pensionisterne, skal finde sted. Det skyldes at den daværende SR-regering måtte love, at alle berørte automatisk vil få deres sager genoptaget, hvis Scharla Nielsen fik medhold. Ifølge normal retspraksis skal pengene falde i løbet af 14 dage efter dommen, men da det kan dreje sig om op til 50 mia. kr., som staten muligvis uretmæssigt har snydt skatteborgerne for, har staten brug for en længere frist. Scharla-Nielsens sag føres for Højesteret af advokat Jes Anker Mikkelsen fra Danmarks største advokatfirma, Bech-Bruun.

*Kilde: Politiken 29.10.2005.*

### **Århusiansk rådmand i modvind**

Den folkesocialistiske ældrerådmand, Erik Eskildsen, er kommet i modvind i Århus Kommune. Hverken den nuværende Venstre-borgmester Louise Gade, den socialdemokratiske borgmestercandidat Nicolai Wammen eller den radikale Uffe Elbæk ønsker at have noget med ham at gøre. Der er også splid i rådmandens eget parti. Hans SF-kollega i byrådet, Jørgen Skov, mener, at SF har et stort troværdighedsproblem i Århus, idet der er "en afgrundsdyb kløft mellem det SF siger, og den politisk man gennemfører i det virkelige liv. Partiets egen rådmand misbruger i den grad sit folkelige mandat til at profilere sig selv og nedgøre potentielle modstandere – også i egne rækker". Ifølge dagbladet Information har hverken en kritisk rapport fra rådgivningsfirmaet Lundgaard af det interne arbejdsmiljø i ældrerådmandens kontor, beskyldninger om misbrug af kommunale midler spenderet på at føre egen personlig kampagne i Ældre Sagens tjeneste, eller fyrede og forflyttede topchefer i forvaltningen, fjernet taburetten under Eskildsen, der ikke har tænkt sig at smide håndklædet i ringen. Han er også parat til at pege på en borgerlig borgmester, hvis ikke socialdemokraterne vil indgå en klokkeklar politisk aftale, der bl.a. sikrer Eskildsen en rådmandspost igen.

*Kilde: Information 1.11.2005.*

### **Håb for behandling af hjertetilfælde**

Forskere fra Oxford University mener, at tusindvis af liv kan reddes ved at kombinere to slags medicin ved hjertetilfælde. I forvejen giver man aspirin, men en ny undersøgelse af 45.800 patienter i Kina, viser, at hvis aspirinen tilføjes et middel, der skal forhindre blodet i at koagulere, vil risikoen for tilbagefald og slagtilfælde blive reduceret med ni pct. samt reducere antallet af dødsfald med syv pct. Undersøgelsen er offentliggjort i det britiske lægetidsskrift the Lancet.

Århus Amt har haft så gode resultater med en forsøgsbehandling af patienter med blodprop i hjernen, at ordningen nu for første gang indføres som et fast behandlingstilbud. Der er tale om den såkaldte trombololysebehandling, der opløser blodproppen i hjernen. Hvis den bliver givet inden for de første tre timer efter blodproppens indtræden, kan den redde patienter fra alvorlige følger som lammelser i arme, ben og ansigt. Hidtil har man kun i en forsøgsperiode kunnet få behandlingen i dagtimerne på hverdage på Århus Sygehus. Men fra 1. april næste år ønsker sundhedsudvalget i Århus Amt, at alle patienter med blodpropper i hjernen får denne behandling.

*Kilder: BBC News 4.11. og Morgenavisen Jyllands-Posten 10.11.2005.*

## **Syge journaler**

De elektroniske patientjournaler bliver ikke som lovet landsdækkende med udgangen af 2005, men tidligst i 2008. Det kunne sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen oplyse på ikke færre end to samråd i Folketinget. Det er ikke nødvendigt at skifte strategi, men til gengæld skal der laves et temposkift, siger ministeren.

Årsagen til miseren er, at amterne har udviklet de elektroniske patientsystemer hver for sig, og at de i mange tilfælde ikke kan tale sammen over amtsgrænserne. Ifølge den seneste statusrapport vil det tage op til 15 år, før systemet dækker 98 pct. af landets hospitalssege. I bedste fald vil journalerne være landsdækkende om syv år. Årstallet 2008 er amternes egen forventning til, hvornår systemet kan stå færdigt.

For næsten 10 år siden anbefalede læger og it-eksperter, at Sundhedsministeriet tog ansvaret for at styre den komplicerede proces med de elektroniske patientjournaler. Ligeledes anbefalede eksperterne, at der blev indført fælles standarder. Det skete ikke. I stedet forsøger Sundhedsstyrelsen nu at udvikle et sæt standarder, så amternes forskellige elektroniske journalsystemer kan arbejde sammen. Arbejdet er forsinket, og det har kostet skatteborgerne dyrt.

*Kilde: Politiken 27.10. og 3.11.2005.*

## **“Fri os for alder”**

Vi har indrettet vores liv efter et for længst uddateret aldersstyret program, hævder de to medlemmer af Velfærdskommissionen, professorerne Jørn Henrik Petersen og Nina Smith. “Paradoksalt nok ser mange dét, der lukker dem ude fra samfundet, som velerhvervede rettigheder. Vi står borgvagt om efterløns- og pensionsalderen, selv om der dybest det er tale om en udelukkelsesmekanisme”, skriver de to, der mener, at det var industrialiseringen, der splittede livet i de tre faser med uddannelse og oplæring, arbejde og til sidst nedslidning og tilbagetrækning. Og de fortsætter:

“Hvorfor skulle vi ikke nedbryde den kendte sociale struktur, der tvinger os til at tænke uddannelse, arbejde og fritid som adskilte faser? For i stedet at udvikle et samfund, hvor den kronologiske alder ikke længere baster og binder forventningerne til, hvad den enkelte kan yde i forhold til eget liv og i forhold til samfundet.

Aldringens dynamik er ikke *styret* fra Christiansborg, men det var nok en ide, hvis man på Christiansborg overvejede, om ikke samfundet burde *tilpasse* sig den

aldringsdynamik, der sætter rammen for det 21. århundrede”.

*Kilde: Weekendavisen 28.10.2005.*

### **Medicinfidus skal stoppes**

Det skal være slut med, at patienter uforvarende kommer til at købe medicin på apoteket til en overpris på flere hundrede pct., fordi der er store prisforskelle, alt efter hvor store pakkerne er. Det er der enighed om mellem Sundhedsministeriet, Lægemiddelstyrelsen og Apotekerforeningen. De tre parter holdt møde på baggrund af Politikens beskrivelser af medicinalfirmaernes prispolitik, som f.eks. betyder, at en pakke med 100 piller mod forhøjet blodtryk koster 99 kr., mens en pakke med 200 piller koster 954 kr. Hvis lægen udskriver en recept på 200 piller, risikerer patienten og sygesikringen at skulle betale 756 kr. mere for pillerne end nødvendigt. “Det er et problem. Nu skal vi finde en løsning, og det gør vi“, siger kontorchef Paul Schüder fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet. En mulighed er, at apotekets computer udsender en advarsel, når kunden er ved at købe medicin, der kan købes billigere i en anden kombination eller forpakning. Parterne har fået en uges frist til at finde nogle tekniske løsninger på problemet.

*Kilde: Politiken 31.10., 1. og 7.11.2005.*

### **Voldsom søvn**

Normalt lammes musklerne, når mennesker kommer ned i den dybe drømmesøvn, REM-søvnen, som udgør 25 pct. af den tid, vi sover. Men for nogle mennesker fungerer denne muskellammelse ikke, og de sover derfor meget voldsomt, sparker, kaster sig rundt, slår, griber om sig, spjætter osv. Denne manglende muskellammelse, der benævnes REM sleep Behaviour Disorder eller RBD-diagnose, mener søvnforskere kan have en sammenhæng med en disposition for at udvikle Parkinsons Sygdom eller beslægtede neuro-degenerative lidelser senere i livet.

Ved søvnlaboratoriet på University of Minnesota i Minneapolis i USA har et forskerhold senest undersøgt 26 patienter, der alle havde RBD-diagnosen. Heraf havde 18 udviklet symptomer på Parkinsons eller beslægtede nerverelidelser, skriver Nature. Som fællesstræk hos samtlige disse 18 patienter fandt man et særligt protein i hjernen, som var fejludviklet. Men forskerne besvarer ikke spørgsmålet om, hvorfor den sidste tredjedel ikke udviklede disse symptomer. En række søvnforskere mener, at man skal se på den voldsomme søvn og den deraf afledte RBD-diagnose som et tidligt stadium af en lidelse, som udvikler sig og måske ender som nerverelidelse. Hvis man griber tidligt ind, kunne de voldsomt sovende måtte få en effektiv behandling.

*Kilde: Weekendavisen 4.11.2005.*

### **Pensionistrabat udvides**

Fra 15. januar ophæves spærretiden i bus og metro om eftermiddagen for pensionister i hovedstadsområdet. Endnu har DSB ikke besluttet, om de også vil følge efter, så pensionisterne kan bruge hele hovedstadsområdets trafiknet på deres ‘mimrekort’. Pensionisterne kan heller ikke køre på deres kort i morgenmyldretiden mellem kl 7 og

kl. 9, og Ørestadsselskabet er ikke afvisende for at ophæve denne grænse også, når det gælder metroen. Men det må blive i næste omfang, siger Jens Johansen, der er bestyrelsesmedlem i selskabet.

*Kilde: Politiken 3.11.2005.*

— — —

**Framelding:** <mailto:noterlist-off@aeldreviden.dk>

**Tilmelding:** <mailto:noterlist-on@aeldreviden.dk>

AKTUELLE NOTER, der er Videnscenter på Ældreområdet elektroniske nyhedsbrev, udsendes ca. hver 14. dag. Udvalget sker hovedsageligt efter et sagligt kriterium for, hvad der vil være væsentlig viden for vore brugere. Med AKTUELLE NOTERs korte, journalistiske form er det hensigten at skabe et nemt overblik over, hvad der sker på feltet.

Vi modtager gerne relevant materiale til brug for AKTUELLE NOTER - også fra forskere.

Du er velkommen til frit at bruge og kopiere AKTUELLE NOTER. Husk dog at kreditere Videnscenter på Ældreområdet og primærkilderne, der vil være anført under den enkelte note.

Du må også gerne opfordre andre til at tilmelde sig note-servicen.

Husk også vor hjemmeside <http://www.aeldreviden.dk> og vor direkte telefonlinje 3940 5847

Ønske om abonnement på det trykte tidsskrift 'Alderens nye sider' og andre publikationer samt henvendelser vedrørende videnscentrets arrangementer og øvrige tjenester rettes IKKE til denne mail-adresse, men til: [mail@aeldreviden.dk](mailto:mail@aeldreviden.dk)

Redaktion: Anne Brockenhuus-Schack, [noter@aeldreviden.dk](mailto:noter@aeldreviden.dk)

— — —

Videnscenter på Ældreområdet er en uafhængig og selvejende institution, hvis primære formål er at indsamle, bearbejde og formidle uvildig viden om forskning, forsøg og udvikling på ældreområdet. Centret arbejder for de ældres ligestilling, ligebehandling og ligeværd samt for at styrke de ældres muligheder for aktivitet, deltagelse, synlighed og indflydelse i samfundet - og samtidig forebygge negative konsekvenser af sygdom, svækkelse og isolation.